

РАЗДЕЛ 10

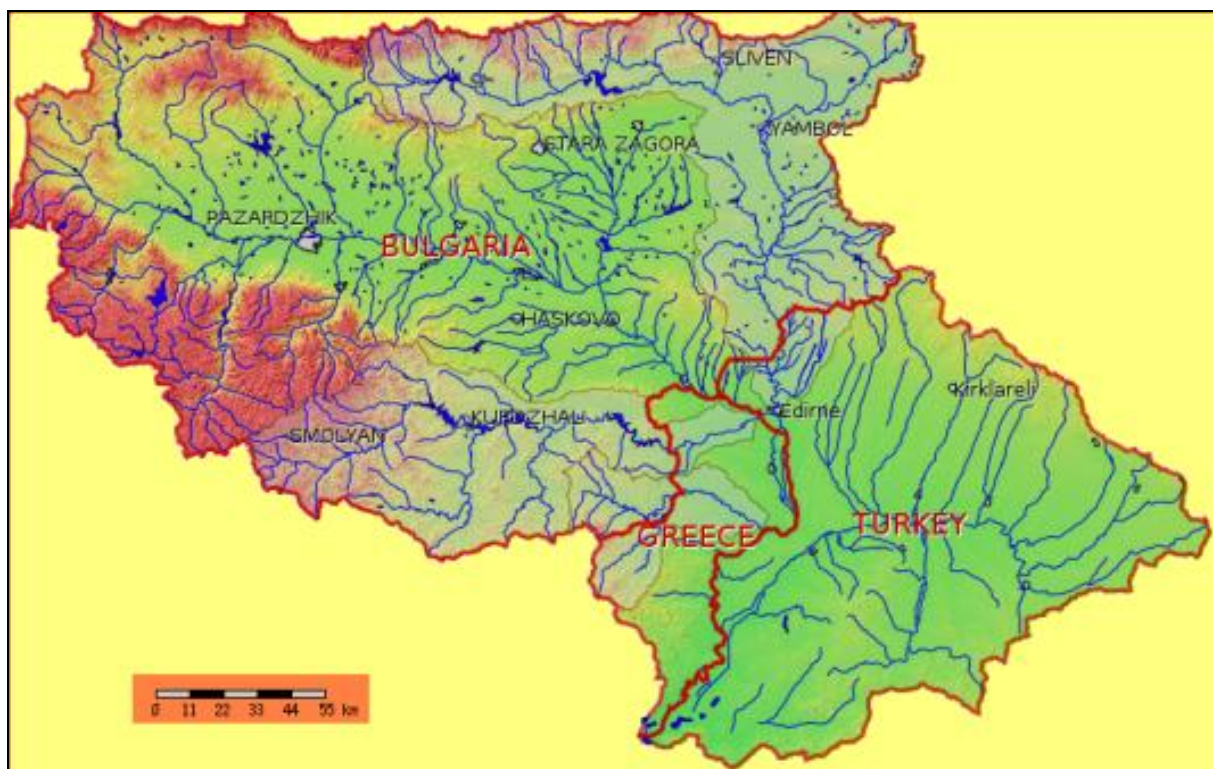
ТРАНСГРАНИЧНА КООРДИНАЦИЯ ПРИ АКТУАЛИЗАЦИЯТА НА ПЛАН ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РЕЧНИТЕ БАСЕЙНИ 2016 – 2021 Г. В ИЗТОЧНОБЕЛОМОРСКИ РАЙОН

Съгласно ЗВ, чл. 148а Република България участва в разработването и съгласуването съвместно с други държави на политики, програми и стратегии за опазване на трансграничните води. Това става на основата на принципите за координиране на действията за постигане на добро състояние на водите в трансграничните речни басейни на басейново и на национално ниво и планиране на мерки на основата на равенство и взаимност при защита на националните интереси.

Република България съвместно с другите държави осигурява координация за разработването на единните планове за управление на международните речни басейни, които попадат изцяло на територията на Европейския съюз и осигуряване постигането на добро състояние на водите в българската част от международните райони за басейново управление.

България, в частност Източнореломорски район, споделя басейна на р. Марица с Република Гърция и Република Турция. Източнореломорски район е българската част на международния речен басейн на р. Марица и в тази връзка е необходимо обмен на информация и координация за трансграничните речни басейни в различните етапи от разработване на Плана за управление на речните басейни.

Карта № 1 Карта на международния речен басейн на р. Марица

10.1. ТРАНСГРАНИЧНА КООРДИНАЦИЯ МЕЖДУ БЪЛГАРИЯ И ГЪРЦИЯ

Осъзнавайки значението и ролята на трансграничното сътрудничество като държави-членки в ЕС българските и гръцките компетентни органи провеждат интензивен процес на координация по отношение прилагането на изискванията на Рамковата директива за водите.

Платформата за осъществяване на трансгранична координация е **Съвместната декларация** на министъра на околната среда и водите на Република България и министъра на околната среда и изменението на климата на Република Гърция за разбирателство и сътрудничество в областта на използването на водните ресурси на съответните територии на общи речни басейни между Република България и Република Гърция, подписано на 27 юли 2010 г. В действителност Декларацията има всички атрибути на двустранно споразумение и се счита от България като такива.

Във връзка със Съвместната декларация е създадена **Съвместна експертна работна група по сътрудничество в областта на водите и околната среда**. Към нея е създадена работна подгрупа за обмен на технически данни (техническа подгрупа), а също така са изготвени и утвърдени вътрешни правила.

От подписването на Съвместната декларация са проведени серия от работни срещи на Съвместната експертна работна група и на техническата подгрупа с експерти от двете страни:

- 16 май 2011 г., гр. Драма, Гърция - среща на експертната работна група;
- 12 октомври 2011 г., гр. София, България - среща на експертната работна група;
- 24 април 2012 г., гр. Кавала, Гърция – среща на техническата подгрупа;
- 21-23 Април 2013 г., гр. Солун, Гърция - среща на експертната работна група;
- 25-26 юли 2013 г., гр. Благоевград, България - среща на техническата подгрупа;
- 8 май 2014 г., гр. Атина, Гърция – среща на експертната работна група;
- 23 юни 2015 г., гр. Атина, Гърция - среща на техническата подгрупа.

През м. декември 2012 се проведе съвместно заседание на Съвета на министрите на България и Гърция. Като резултат от него беше изготвена декларация, която „отново подчертава важността на Съвместната декларация и изразява готовност да насърчи трансграничното сътрудничество въз основа на съответните директиви на ЕС“.

Постигнати резултати от проведените работни срещи:

- Работна програма (2012 - 2015) за координация между България и Гърция, разработени и одобрени на експертно ниво;
- Създадени механизми за комуникация;
- Проведени три международни конференции (в Пловдив, март 2011; София, май 2012 и Пловдив, 13-16 ноември 2013) по въпросите на управлението на водите. По време на Международната конференция през 2013 година на 15 ноември 2013 е проведена координационна среща с представители на Гърция за планиране на съвместните дейности през 2014 година.

- Извършен обмен на информация във връзка с изпълнението на първия ПУРБ и неговата актуализацията по отношение на:
 - Национално законодателството за управление на водите, транспониране на Директива 2000/60 / ЕО и Директива 2007/60 / ЕО;
 - компетентните органи за управление на водите на централно, регионално и местно ниво;
 - характеризиране на трансграничните РБУ – характеристики на района за управление на водите и на трансграничните речни басейни, типология на реки и езера, референтни условия и места, определяне на граници и характеристики на повърхностни и подземни водни тела;
 - преглед на антропогенния натиск и въздействие – от точкови и дифузни източници на замърсяване – индустрия, населени места и селско стопанство; морфологични изменения, натиск от водочерпене;
 - програми за мониторинг – програми за оперативен и контролен мониторинг, програми за проучвателен и вътрешен хидробиологичен мониторинг (повърхностни води);
 - оценка на състоянието на водните тела – методи за оценка на екологично и химично състояние на повърхностните водни тела, класификационна система за оценка на екологично състояние, СКОС за приоритетни вещества и специфични замърсители, резултати от оценката на екологично и химично състояние в периода на първия ПУРБ; количествено и химично състояние на подземни водни тела, прагови стойности и стандарти за качество, ресурси и количествено състояние на подземните водни тела;
 - възможности за интеркалибрация на типовете повърхностни води – представяне на характеристиките на общите типове повърхностни води, представителни места за наблюдение в страните с общи типове реки и езера; стъпки в процеса на интеркалибрация, възможности и ангажименти за неговото провеждане;
 - програма от мерки в първия ПУРБ – основни и допълнителни мерки за ограничаване на антропогенното въздействие, свързани с индустрия, населени места, селско и горско стопанство, морфологични изменения, водочерпене, проучвания и административни мерки
 - хармонизация на ГИС – места на пресичане на държавната граница от повърхностни и подземни водни тела;
 - програма и график за провеждане на консултации с обществеността – график за двустранна координация в периода на втория ПУРБ и ПУРН; планиране на трансгранични консултации на ПУРБ.
- Направени предложения от българската страна за конкретни действия за прилагане на РДВ в трансграничните речни басейни:
 - за определяне на общите типове повърхностни води и техните характеристики;
 - за приемане на трансгранични повърхностни и подземни водни тела;
 - темплейт с общи програми за мониторинг в трансграничните водни тела;
 - за следващи стъпки във връзка с провеждане на интеркалибрация на методите за анализ на биологичните елементи за качество.

В периода 2015-2016 г. предстои да се извърши трансгранична координация и консултации във връзка с актуализирания ПУРБ на ИБР и ПУРН, като в рамките на планираните срещи на експертната работна група и техническата подгрупа ще бъдат представени определените цели и разработените програми от мерки за водните тела на територията на ИБР.

В рамките на трансграничното сътрудничество между България и Гърция и като част от общия процес на управление на водите в басейна на р. Марица в периода 2012-2014 г. бе реализиран българо-гръцки проект *Flood warning system for establishment in Arda river basin for minimising the risk in the cross border area* (Създаване на система за ранно предупреждение в басейна на река Арда за минимизиране риска в пограничния район) с акроним ARDAFORECAST, в който БДИБР участва като партньор. Проектът е одобрен за финансиране по ОП Европейско териториално сътрудничество „България – Гърция 2007 - 2013” с договор № В2.11.01 / 20.03.2012. Продължителността на проекта е 27 месеца. Проектът е инициран в резултат от Съвместната декларация. Той допълва резултатите от българо-турския проект *BG 2005/017 - 453.01.01.01* (вж. по-долу) и по този начин ще бъде покрита цялата територия на ИБР. Създадената хидрометеорологично мрежа в басейна на Арда ще осигури допълнителна информация в периода на втория ПУРБ относно оценката на ресурсите на повърхностните водни тела.

10.2. ТРАНСГРАНИЧНА КООРДИНАЦИЯ МЕЖДУ БЪЛГАРИЯ И ТУРЦИЯ

Сътрудничеството с Турция относно прилагането на РДВ датира от 2004 г., когато е подписано Рамково споразумение за сътрудничество в областта на околната среда. Въпреки това РДВ беше поставена извън приоритетните области на сътрудничество, подкрепяни от Турция.

Все пак процесът за установяване на механизми за координация по прилагането на Рамковата директива за водите и Директивата за наводнения с Република Турция е стартирал. На 20 март 2012 година в Анкара е подписана **Съвместна декларация** между Министъра на околната среда и водите на България и Министъра на горите и водните въпроси на Р Турция, в която има клауза за сътрудничество в областта на водите и водните ресурси.

След подписване на Съвместната декларация са проведени три работни срещи с представители от двете страни:

- 9-19 май 2012 г., гр. Пловдив, България;
- 30-31 май 2013 г., гр. София, България;
- 13-14 май 2014 г., гр. Одрин, Турция;
- 15-16 октомври 2015 г., София, България.

По време на работните срещи е извършен обмен на информация във връзка със: - законодателството в областта на водите с фокус върху прилагане на РДВ – транспониране в националните законодателства на Директивите 2000/60/ ЕО и 2007/60/ЕО;

- компетентните органи за управление на водите;
- характеризиране на трансграничните РБУ – характеристики на района за управление на водите и на трансграничните речни басейни, типология на реки и езера, характеристики на повърхностни и подземни водни тела;
- преглед на антропогенния натиск и въздействие – от точкови и дифузни източници на замърсяване – индустрия, населени места и селско стопанство; морфологични изменения, натиск от водочерпене;
- програми за мониторинг – програми за оперативен и контролен мониторинг, програми за проучвателен и вътрешен хидробиологичен мониторинг (повърхностни води);
- оценка на състоянието на водните тела – методи за оценка на екологично и химично състояние на повърхностните водни тела, резултати от оценката на екологично и химично състояние в периода на първия ПУРБ; количествено и химично състояние на подземни водни тела;
- възможности за интеркалибрация на типовете повърхностни води – представяне на характеристиките на общите типове повърхностни води, представителни места за наблюдение в страните с общи типове реки и езера; стартиране на процес на интеркалибрация за методите за анализ на БЕК;
- програма и график за провеждане на консултации с обществеността – график за двустранна координация в периода на втория ПУРБ и ПУРН; планиране на трансгранични консултации на ПУРБ;
- представяне на пътна карта за прилагането на РДВ (и ДН) за периода 2016-2021, по която се да се извършва координацията на дейностите по прилагане на РДВ в България и Турция.

От турска страна е проявен интерес относно възможността за изграждане на нов язовир на река Тунджа на границата между двете страни.

Постигнати резултати от проведените работни срещи:

- Българската страна създаде Работна програма (2012 – 2015 г.) за координация между двете страни, която е представена на турската страна;
- Обмен на информация относно законодателството в областта на водите, компетентните органи, процеса на прилагане на РДВ и перспективите за трансгранична координация по този процес;
- Проведени международни конференции в градовете Анкара, Турция (2012 г.), Кападокия, Турция (2013 г.);
- Изготвена и предложена от българската страна пътна карта за прилагането на РДВ (и ДН) за периода 2016-2021, която да бъде в основата на координацията на дейностите по прилагане на РДВ в България и Турция, независимо, че турската страна на този етап не се ангажира с конкретно становище/мнение по българското предложение.

Във връзка с превенцията на риска от наводнения и като част от трансграничното управление на водите в басейна на р. Марица през 2007 – 2008 г. съвместно с Република Турция бе изпълнен проект: BG 2005/017 - 453.01.01.01 - “Capacity improvement for Flood Forecasting in the BG-TR CBC Region” (Подобряване на капацитета за прогнозиране при наводнения в българо – турския граничен регион)

във връзка с намаляване на риска от наводнения в трансграничния басейн на р. Марица. По-важните резултати от проекта включват:

- Информационна система включваща съвременни средства за наблюдение на речните нива и водни количества; оперативни средства за оценка на променливостта на компонентите на хидроложкия цикъл, формиране на изводи, таблици, карти; система за разпространение на прогностичните резултати в Интернет;

- Хидрологичен и хидравличен симулационен модел на средното и долно течения на Тунджа и Марица, както и прогностична система в реално време с предварителност 5 денонощия, включващи: симулация на притока на вода от валеж и снеготопене от планинските части на водосборите на основните притоци генериран от дъжд, снеготопене и разтоварване на подземни води, прогноза на притока с използване на прогностичен валеж и температура на въздуха от метеорологичния модел с висока разделителна способност Аладин; създаване на система от напречни сечения на реката и речните тераси в зоната на хидравлично моделиране в долното течение на Марица и Тунджа; симулация на трансформацията на високите вълни с хидравличен модел в зависимост от хидравличното съпротивление, конфигурацията на речното русло и наличието на структури – мостове, прагове и др.; прогностична система отчитаща предшестващата водност, запаси от сняг и запълване на речното русло с предварителност 5 дни;

- Предупредителна система за наводнения включваща: определяне на т.н. контролни точки в които прогностичния модел извежда стойностите на изчислените характеристики за нивата на водата и скоростите; аварийни прагове към всяка контролна точка, които служат за вземане на решение за издаване на предупреждения; система от предупредителни бюлетини съдържащи различни таблици и графики с прогностична информация за контролните точки; УЕБ сървър с разнообразна описателни - статична и различни видове динамична предупредителна информация.